

Regeling ondersteuning ruimtelijke samenhang

Doel en aanleiding

Ruimtelijke samenhang is een belangrijk thema in de gesprekken met de overheden en partners in het RES-proces. Het gaat dan om de vraag hoe individuele RES-zoekgebieden zich tot elkaar verhouden. En of er op een zoekgebied-overstijgend niveau tot samenhangende keuzes gekomen kan worden. Keuzes die rekening houden met ruimtelijke aspecten (zoals: landschap, natuur, landbouw, recreatie, netinfrastructuur) en deze aspecten ook zoekgebied overstijgend met elkaar koppelt zodat een energieproject meer kan betekenen voor een gebied. Ook de Commissie m.e.r., de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) en het PBL vragen aandacht voor de samenhang tussen en met cumulatieve effecten van de RES-zoekgebieden.

Ruimtelijke samenhang is om die reden een belangrijk onderdeel in het RES uitvoeringsprogramma. Hierover is afgesproken dat de provincie de regie neemt met betrekking tot de “(boven)regionale clusters” van zoekgebieden. We zien voor de provincie dus een belangrijke rol in de RES daar waar het gaat om deze ruimtelijke samenhang (en -kwaliteit).

Middels een **gebiedsgerichte aanpak**¹ gaan we aan de slag wanneer:

- meerdere zoekgebieden in één ruimtelijk samenhangend gebied vallen (landschappelijke eenheid);
- meerdere zoekgebieden langs een doorlopende bovenregionale structuur liggen (bv een snelweg of kanaal);
- zoekgebieden die door omvang en/of ruimtelijke impact een (deel)regio overstijgend karakter hebben.

Of wanneer het voorstel een (zoek)gebied betreft dat door een grote verscheidenheid aan belangen en opgaven in het gebied erg complex is.

Middels deze regeling willen wij hier vorm aan geven.

Wat bieden we

Het verschil met de regeling meervoudig ruimtegebruik zit in de fase waarin een zoekgebied zich bevindt. Meervoudig ruimtegebruik kijkt naar een initiatief en hoe bij dit initiatief de ruimte meervoudig binnen het zoekgebied gebruikt kan worden. De regeling ruimtelijke samenhang onderzoekt, zoekgebied overstijgend, of er verbanden te leggen zijn met andere ruimtelijke opgaven zoals landschappelijke, ecologische, energetische en klimaat-technische vraagstukken.

Tijdens de verleidingsessie wordt aan de betreffende gemeenten inzicht gegeven in de toegevoegde waarde van deze regeling en gebieden waarvoor de regeling van meerwaarde kan zijn. Gemeente worden verzocht deel te nemen in de regeling, die in samenwerking met de provincie wordt uitgevoerd (gedeeld opdrachtgeverschap).

Inzicht in de toegevoegde waarde kan ook andere gemeenten verleiden deel te nemen en een aanvraag in te dienen voor de regeling, in dat geval ligt de verantwoording bij de betreffende gemeenten en is een Plan van Aanpak benodigd.

De regeling geeft gemeenten inzicht in hoe verschillende zoekgebieden en opgaven elkaar en de aanwezige omgeving/landschappen kunnen versterken en meer kunnen zijn dan energie-opwek. Door gebiedsgericht te kijken naar wat er op een hoger schaalniveau nog meer speelt, ontstaat

---

¹ Een aanpak waarbij de scope voor de uitwerking breder wordt getrokken tot een ruimtelijk samenhangend gebied (i.p.v. alleen het RES-zoekgebied).

inzicht in een mogelijke meerwaarde die een koppeling/gezamenlijke aanpak van verschillende zoekgebieden kan genereren. Dit zorgt voor een sterkere ruimtelijke onderbouwing en help bij de maatschappelijke acceptatie (draagvlak) van de betreffende energieprojecten.

Met voorliggende regeling worden de RES-partners ondersteuning geboden voor een gebiedsgerichte uitwerking van (clusters van) RES-zoekgebieden. Hiervoor wordt expertise en capaciteit vanuit het RES ondersteuningsconsortium in een expertteam ter beschikking gesteld op de volgende onderdelen:

- projectbegeleiding
- (landschaps)ontwerp
- organiseren en begeleiden van (digitale) werkateliers.

Naar gelang de casus wordt vooraf gekeken welke onderdelen en aanvullende expertise gewenst/benodigd zijn. Bijvoorbeeld op het gebied van ecologie, klimaatadaptatie of erfgoed.

Elk project binnen de regeling zal door middel van een aantal² werkateliers en ontwerpend onderzoek een eerste uitwerkings-/concretiseringslag worden gegeven voor verschillende zoekgebieden binnen een gebied, in samenhang. De uitkomsten van de werkateliers/het ontwerpend onderzoek kan variëren per aanvraag en kan een scenariostudie zijn, inzicht in mogelijkheden, een plan van aanpak of bijvoorbeeld een ruimtelijke visie met ruimtelijke uitgangspunten/principes voor de verdere uitwerking van de zoekgebieden.

Het eindproduct is geen blauwdruk of definitief ontwerp voor de clusters.

Bij dit ontwerpend onderzoek staan de kwalitatieve uitgangspunten³ van de RES centraal. Daarmee wordt de kwaliteit bepalend voor de kwantiteit: De kwaliteit van het gebied i.c.m. met de kwaliteit van het plan bepaald hoeveel energie er binnen een gebied/cluster opgewekt kan worden. Daarnaast biedt het onderzoek een doorkijk naar de lange termijn (2050). Door de impact en de (on)mogelijkheden i.r.t. andere ruimtelijke ontwikkelingen op de lange termijn mee te nemen (dus wat gebeurd er na levensduur van een energieproject) kunnen de keuzes die nu worden gemaakt beter worden onderbouwd.

De resultaten worden gebundeld in een bondige rapportage bestaande uit tekst en beeld en enkele inspirerende visualisaties⁴. Daarnaast kan de rapportage bijvoorbeeld in bondige (powerpoint) presentatie worden samengevat. Uitgangspunt is dat het product door gemeenten goed gebruikt kan worden in het vervolg proces.

NB. Vanuit deze regeling wordt geen bijdrage geleverd voor het organiseren en begeleiden van participatie bijeenkomsten. Hiervoor kan wel, indien passend in de voorwaarden van deze regeling, een beroep gedaan worden op de ondersteuningsregeling m.b.t. participatie

Wie doet wat

Zoals eerder aangegeven is er bij een opdracht binnen deze regeling sprake van gedeeld opdrachtgeverschap tussen gemeente(n) en provincie. Deze partijen spreken onderling af wie het projectleiderschap op zich zal nemen.

---

² Afhankelijk van omvang en complexiteit van het gebied. (tenminste 2)

³ In het [uitvoeringsprogramma RES 1.0](#) staan de kwalitatieve uitgangspunten geformuleerd

⁴ Zie: <https://energieregionhz.nl/app/uploads/2021/03/Ruimtelijke-Samenhang-Rapport-A7-feb-2021.pdf> en <https://energieregionhz.nl/app/uploads/2021/03/Ruimtelijke-Samenhang-Rapport-A9-feb-2021.pdf> voor twee voorbeelden van eerder doorlopen trajecten voor de A9 en de A7

De organisatie en uitvoering van een traject binnen deze regeling wordt verzorgd door het team van de gekozen raamcontractant: expertteam. Een dergelijk traject zal grofweg uit de onderstaande stappen zijn opgebouwd (maatwerk per gebied mogelijk, zo kan er bijvoorbeeld voor een breder participatie proces ook gebruikt gemaakt worden van de *uitvoeringsregeling participatie*).

1. Startgesprek, Wanneer een aanvraag voldoet aan de hiervoor gestelde voorwaarden (zie voorwaarden) wordt door het **expertteam** een startgesprek ingepland met relevante RES partners (gemeenten, provincie en evt. waterschap) waar de opdracht inclusief specifieke wensen en verwachtingen worden besproken.
2. Opstellen plan van aanpak. Op basis van het startgesprek stelt het **expertteam** een bondig plan van aanpak en een offerte op.
3. Akkoord op plan van aanpak en offerte. Het plan van aanpak en de offerte worden besproken met de opdrachtgevers (gemeente(n) en de provincie), **Beide partijen dienen akkoord te geven** op het plan van aanpak en de offerte voordat gestart kan worden met de opdracht.
4. Gesprekken met gebiedspartijen en belanghebbenden. Deze gesprekken worden gevoerd door het expertteam.
5. Werkateliers (minstens 2). De ateliers worden georganiseerd, gepland en begeleid door het **expertteam, in samenwerking met de opdrachtgevers**. Daarnaast wordt een **actieve rol en eigenaarschap verwacht van de indieners(s)** bij deze ateliers bijvoorbeeld met de opening, introductie en wrap-up.
6. Opstellen eindproduct(en). Op basis van de gevoerde gesprekken, ontwerpend onderzoek en de resultaten van de werkateliers wordt door het **expertteam** inspirerend eindproduct(en) opgesteld, deze wordt in meerder verwerkingslagen besproken met de **RES partners**.
7. Opleveren eindproduct

Deze regeling biedt RES partners veel ondersteuning in capaciteit en expertise. Echter vraagt elke stap nog wel de nodige inzet van de RES-partners (in ieder geval gemeente en provincie), zoals voor het opdrachtgeverschap, deelname (met relevante expertises) aan werkateliers en gebiedskennis overdragen en het meelesen/reageren op (concept)document.

Wat levert het op

- Een stevige borging en verder concretisering van (locatie-specifieke) kwalitatieve en ruimtelijke uitgangspunten
- Een goede ruimtelijke basis om zoekgebieden, binnen een bovenregionaal cluster, op projectniveau verder uit te gaan werken. (hiervoor kan, indien passend in de voorwaarden van deze regeling, een beroep gedaan worden op de (pilot) regeling meervoudig ruimtegebruik).
- Een inspirerend verhaal en (beeld)materiaal om te gebruiken in participatieprocessen

Voorwaarden

- Het voorstel betreft een bovenregionaal cluster van zoekgebied(en):
  - meerdere zoekgebieden in één ruimtelijk samenhangend gebied vallen (landschappelijke eenheid);
  - meerdere zoekgebieden lang een doorlopende bovenregionale structuur liggen (bv een snelweg of kanaal);
  - zoekgebieden die door omvang en/of ruimtelijke impact een (deel)regio overstijgend karakter hebben.

- Of het voorstel betreft een (zoek)gebied dat door een grote verscheidenheid aan belangen en opgaven erg complex is.
- Aanvragers zijn gemeenten en/of provincie
- Aanvrager toont aan hoe de het traject pas binnen het bredere RES-proces van de gemeente(n)/deelregio.
- Gemeente verwerkt de resultaten, al dan niet via een coördinator, in de gebiedspaspoorten in de RES-viewer.
- Betreffende gemeenten in een gebied moeten allen akkoord zijn met aanvraag; er moet 1 contactpersoon /opdrachtgever zijn vanuit de gemeenten
- Initiatief past binnen lokaal en provinciaal beleid (of de locatie biedt perspectief om het plan middels een goed ontwerp passend te maken), hiertoe wordt een check gedaan over beleidsregels en provinciale verordening (beschermingsregimes etc.).
- Betrokken gemeente en provincie garanderen inzet en capaciteit om regeling te doorlopen.
- Met deze regeling wordt het benutten van opgavencombinaties en koppelkansen altijd breder gekeken dan de RES-zoekgebieden.

Voor meer informatie over deze regeling kunt u contact opnemen met Bart van Leeuwen, leeuwenb@noord-holland.nl.